

به نام یزدان پاک

همه سوال های

دکترای تخصصی (Ph.D)

تاریخ ایران بعد از اسلام

(جلد ۳)

۱۳۹۶-۱۳۹۷

تالیف و تدوین

گروه مولفین پردازش

سرشناسه	: گروه مولفین پردازش
عنوان و پدیدآور	: همه سوال‌های دکترای تخصصی تاریخ ایران بعد از اسلام (جلد ۳)
مشخصات نشر	: / تالیف و تدوین: گروه مولفین پردازش
مشخصات ظاهری	: تهران: پردازش، ۱۴۰۳
شابک	: ۱۳۴ ص
وضعیت فهرست‌نویسی	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۳-۹۳۳-۱
موضوع	: فیپا
موضوع	: تاریخ ایران دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
موضوع	: تاریخ ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی -- ایران
رده‌بندی کنگره	: LB۲۳۵۳/۲۳۷۶۸۵ ۱۴۰۳
رده‌بندی دیویی	: ۳۷۸/۱۶۶۴
شماره کتابخانه ملی	: ۶۷۸۶۳۶۵

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است.

همه سوال‌های دکترای تخصصی تاریخ ایران بعد از اسلام (جلد ۳) . ۱۳۹۶-۱۳۹۷

تالیف و تدوین	: گروه مولفین پردازش
ناشر	: پردازش
چاپ اول	: ۱۴۰۳
تعداد	: ۱۰۰
حروفچینی	: پردازش
لیتوگرافی	: پردازش
چاپ و صحافی	: پردازش
قیمت	: ۴۰۰۰۰۰ تومان

نشر پردازش

تهران: میدان انقلاب، خیابان فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، روبه‌روی اداره پست،

پلاک ۱۳۲ و ۱۳۰ ساختمان پردازش

تلفن: ۶۶۹۷۵۵۶۶ (خط ۱۰۰) دورنگار: ۶۶۴۰۷۴۰۸

www.Pardazesh.org

سایت برتر کشور در چهارمین و پنجمین همایش ملی تجارت الکترونیک

۲۱۶. روزنامه مصور و فکاهی که در دوره مشروطه در تبریز منتشر می‌شد، چه نام داشت؟
 (۱) ریشخند (۲) ملا عمو (۳) ملا نصرالدین (۴) حشرات الارض
۲۱۷. مدیر آزادی‌خواه روزنامه روح‌القدس که در ماجرای مشروطه اعدام شد، چه کسی بود؟
 (۱) ملک المتکلمین (۲) میرزا جهانگیرخان (۳) سیدجمال‌الدین واعظ (۴) سلطان‌العلمای خراسانی
۲۱۸. روزنامه اصلی حزب وطن که در شهریور ۱۳۲۳ به وسیله سید ضیاءالدین طباطبایی تأسیس گردید، چه نام داشت؟
 (۱) مردم (۲) اقیانوس (۴) رعد امروز (۴) امروز و فردا
۲۱۹. در انتخابات مجلس اول عصر مشروطه، برای کدام یک از گروه‌های اجتماعی زیر، شرط حداقل ثروت و دارائی برای انتخاب شدن و انتخاب کردن تعیین شد؟
 (۱) علما و طلاب مالکان، تجار (۲) مالکان و فلاخان، تجار، اصناف (۳) شاهزادگان قاجار، علما اعیان و اشراف (۴) شاهزادگان قاجار، اعیان و اشراف، اصناف
۲۲۰. علت توجه نمایندگان کلیه دول، مطبوعات و افکار عمومی جهان به مسئله آذربایجان ایران پس از پایان جنگ جهانی دوم، چه بود؟
 (۱) مجاورت آذربایجان با مرزهای اتحاد شوروی (۲) فشار انگلستان، آمریکا و فرانسه بر شوروی با هدف تخلیه آذربایجان (۳) به علت اقدامات ایران در خلال جنگ جهانی دوم در جهت کمک به متفقین (۴) نخستین موضوعی بود که در دستور کار سازمان نو بنیاد ملل متحد قرار گرفته بود.
۲۲۱. کدام عبارت با تعریف «تلجیه» مترادف و مطابق است؟
 (۱) یک مالک ضعیف، ملک خود را تحت حمایت یک مالک قوی درمی‌آورد. (۲) پناهندگی افراد یک قبیله شکست خورده به فاتحان به عنوان موالی آن‌ها (۳) قرارداد اجاره زمین توسط زارع براساس پنج عامل تولید کشاورزی در ایران (۴) واگذاری سرمایه توسط زمین‌دار به زارع اجاره کار برای کشت محصول و سلف خری مالک
۲۲۲. در عهد سلجوقیان، کدام نوع اقطاع به «نان پاره / نانپاره» معروف شد؟
 (۱) نظامی (۲) دیوانی (۳) شخصی (۴) سلطانی
۲۲۳. کدام یک از عوامل خارجی، در پیروزی انقلاب مشروطیت ایران نقش داشت؟
 (۱) استقلال هند (۲) استقلال مصر (۳) انقلاب ترکان جوان (۴) شکست روسیه از ژاپن
۲۲۴. دفتر تنظیمات، اثر چه کسی است؟
 (۱) ملک‌خان (۲) آخوندزاده (۳) امین‌الدوله (۴) مستشارالدوله
۲۲۵. پایه‌گذار نوگرایی در ایران چه کسی بود؟
 (۱) امیرکبیر (۲) امین‌الدوله (۳) عباس میرزا نایب‌السلطنه (۴) میرزا حسین خان سپهسالار
۲۲۶. کسر ۲۰ درصد سهم مالکانه از درآمد املاک مزروعی برای کمک به روستاییان در چه دولتی تصویب شد؟
 (۱) دولت قوام (۲) دولت ساعد (۳) دولت امینی (۴) دولت مصدق
۲۲۷. نظریه موازنه منفی را چه کسی مطرح کرد؟
 (۱) محمد مصدق (۲) سید حسین فاطمی (۳) سیدحسن تقی‌زاده (۴) احمد قوام‌السلطنه
۲۲۸. کدام روحانی، به منظور مخالفت با حکم تحریم تنباکو در مسجد و در حضور مردم قلیان کشید؟
 (۱) میرزا حسن آشتیانی (۲) سیدعبدالله بهبهانی (۳) شیخ فضل‌الله نوری (۴) محمدصادق طباطبایی
۲۲۹. نوشته مشهور ویلیام سولویان موسوم به «فکر کردن به آنچه فکر کردنی نیست»، حاوی کدام حقیقت بود؟
 (۱) مصالحه با امام خمینی (۲) تسخیر سفارت آمریکا (۳) خروج شاه و پایان سلطنت (۴) انجام کودتای نظامی در ایران
۲۳۰. کانون مترقی، در کدام دوره از مجلس شورای ملی تشکیل شد و نمایندگان به مجلس راه یافتند؟
 (۱) مجلس بیستم (۲) مجلس بیست و یکم (۳) مجلس بیست و دوم (۴) مجلس بیست و سوم
۲۳۱. نظریه «شبه مدرنیسم مطلقه» را چه کسی طرح کرد؟
 (۱) احمد سیف (۲) احمد اشرف (۳) فخرالدین شادمان (۴) محمدعلی همایون کاتوزیان
۲۳۲. ظهور دوگانگی شهری و ایجاد اصطلاحات جنوب شهر و شمال شهر و مخدوش شدن همزیستی دسته جمعی ایرانیان به رغم اختلافات طبقاتی محصول چه دوره‌ای است؟
 (۱) تحولات سال‌های ۱۳۴۱-۱۳۵۰ ش (۲) تحولات سال‌های ۱۳۵۱-۱۳۵۵ ش (۳) تحولات سال‌های ۱۳۲۰-۱۳۰۴ ش (۴) تحولات سال‌های ۱۳۴۱-۱۳۳۳ ش

۲۳۳. مهم‌ترین استدلال مشاوران دکتر مصدق در اعطای حق رای به زنان چه بود؟
 (۱) تفسیر برابر خواهانه از اسلام
 (۲) مقایسه ایران با کشورهای دموکراتیک
 (۳) دفاع از ضرورت نوسازی و پیشرفت کشور
 (۴) استناد به برابری همه شهروندان در برابر قانون اساسی
۲۳۴. بالاترین مرجع صلاحیت‌دار حزب توده کدام بود؟
 (۱) کنگره
 (۲) پلنوم
 (۳) کمیته ایالتی
 (۴) کمیته مرکزی
۲۳۵. امام خمینی (ره)، کتاب «کشف اسرار» را در واکنش به مدعیات دینی کدام دسته از شخصیت‌ها نوشت؟
 (۱) احمد کسروی، علی اکبر حکمی‌زاده، شریعت سنگلجی
 (۲) رضا شاه، شریعت سنگلجی، علی اکبر حکمی‌زاده
 (۳) شیخ ابراهیم زنجانی، احمد کسروی، شریعت سنگلجی
 (۴) سیدحسن تقی‌زاده، علی اکبر حکمی‌زاده، احمد کسروی
۲۳۶. کتاب «انقلاب ایران در دو حرکت»، اثر کدام شخصیت است؟
 (۱) یدالله سجایی
 (۲) مهدی بازرگان
 (۳) علی شریعتی
 (۴) مرتضی مطهری
۲۳۷. مهم‌ترین ایده مطرح شده در کتاب «اسلام و مالکیت» اثر آیت الله طالقانی، کدام است؟
 (۱) دفاع از اقتصاد تعاونی
 (۲) دفاع از ایده‌های آیت‌الله صدر
 (۳) سازگاری اقتصاد اسلامی با سوسیالیسم
 (۴) سازگاری اقتصاد سرمایه‌داری با اسلام
۲۳۸. بیانیة اعلام مواضع ایدئولوژیک، توسط کدام سازمان انتشار یافت و ناظر بر کدام جهت‌گیری بود؟
 (۱) هیأت‌های متولفه - گرایش به امام خمینی (ره)
 (۲) حزب پیکار در راه آزادی کارگر - اعلام براندازی حکومت
 (۳) سازمان مجاهدین خلق - گذار از اسلام به مارکسیسم
 (۴) سازمان چریک‌های فدائی خلق - آغاز نبرد مسلحانه
۲۳۹. کدام مورد از مهم‌ترین الزامات استبداد و شبه مدرنیسم محمدرضا شاه پهلوی بود؟
 (۱) واردات فزاینده تسلیحات نظامی
 (۲) وارد شدن به تجارب فعال با دنیای آزاد
 (۳) دریافت ارزان و آسان تکنولوژی پیشرفته غرب
 (۴) افزایش خدمات مالی غرب و کمک‌های مستشاری در امور صنعت و کشاورزی
۲۴۰. کدام مورد درباره عادی شدن روابط ایران و شوروی در دهه ۱۳۴۰ نادرست است؟
 (۱) فعالیت حزب توده را کنترل و بی‌اثر کرد و گروه‌های چپ را دچار سردرگمی ساخت.
 (۲) اعتبار سیاسی ایران در بلوک شرق مورد حمایت شوروی افزایش یافت.
 (۳) خطر خرابکاری عمال شوروی را در مرزهای طولانی بین دو کشور کاهش می‌داد.
 (۴) نیازهای اقتصادی ایران به دلیل نزدیکی جغرافیایی، ارزان‌تر از غرب بدست می‌آمد.
۲۴۱. کدام مورد صحیح است؟
 (۱) رساله یک کلمه از میرزا یوسف مستشارالدوله کتابی است در باب ناسازگاری قوانین جدید با شریعت.
 (۲) کتاب احمد با سینه طالبی از عبدالرحیم طالبوف کتابی است در بیان اندیشه‌های جدید اندیشه‌گران اروپایی توأم با رویکرد انتقادی بدان.
 (۳) کتاب سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ اثر زین‌العابدین مراغه‌ای کتابی است در انتقاد از اوضاع سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ایران و اخلاق فردی و اجتماعی ایرانیان عصر قاجار.
 (۴) کتاب مسالک‌المحسنین از عبدالرحیم طالبوف اثری است در تشویق ایرانیان به تقلید از غرب که در بیداری فکری ایرانیان عصر قاجار تأثیر بسزایی داشت.
۲۴۲. دیولا فوای فرانسوی در عصر ناصری کدام یک از امتیازات زیر را بدست آورد؟
 (۱) امتیاز استخراج معادن قراجه داغ آذربایجان
 (۲) امتیاز حفاری و استخراج آثار باستانی در شوش
 (۳) امتیاز استخراج و بهره‌برداری از کلیه معادن ایران از جمله نفت
 (۴) امتیاز کاوش علمی برای کشف آثار باستانی در دو منطقه شهر سوخته و کرمانشاه
۲۴۳. کدام اثر زیر، از نظر موضوعی و محتوایی با بقیه متفاوت است؟
 (۱) سفرنامه از میرزا صالح شیرازی
 (۲) مسیر طالبی از میرزا ابوطالب خان
 (۳) گنج شایگان از محمدعلی جمال‌زاده
 (۴) تحفة العالم از عبداللطیف شوشتری

۲۴۴. کدام مورد، در زمره حرکت‌های اعتراضی علیه تغییر لباس و اجباری شدن کلاه شاپو در دوره رضاشاه قرار نمی‌گیرد؟
(۱) اعتراض میرزا صادق آقا در تبریز
(۲) اعتراض حاج حسین آقا قمی در مشهد و تهران
(۳) اعتراض آیت الله ابوالحسن انجلی در تبریز
(۴) حرکت اعتراضی حاج آقا نورالله اصفهانی در اصفهان
۲۴۵. کدام یک از بحران‌های سیاسی زیر متعلق به دوره محمد شاه قاجار نبود؟
(۱) ظهور و قیام باب
(۲) قیام آقا خان محلاتی
(۳) قیام سالار در خراسان
(۴) شورش شیخ عبیدالله کرد
۲۴۶. براساس برآورد کاتوزیان، سهم ایران از صادرات کالاهای صنعتی و کشاورزی در آستانه دروازه‌های تمدن بزرگ چقدر بود؟
(۱) ۰/۲ درصد
(۲) ۲ درصد
(۳) ۳ درصد
(۴) ۴ درصد
۲۴۷. دولت ملی با حکومت دفاع ملی چه زمانی، کجا و به چه منظوری تشکیل گردید؟
(۱) در دوره جنگ دوم جهانی - در کرمانشاه - برای جنگ با روسیه
(۲) در دوره جنگ اول جهانی - در قم - برای جنگ علیه روس و انگلیس
(۳) در دوره جنگ اول جهانی - در کرمانشاه - برای همکاری با عثمانی‌ها و آلمانی‌ها در جنگ علیه روس و انگلیس
(۴) در دوره اشغال ایران در جنگ دوم جهانی - در قم - برای همکاری با عثمانی‌ها و آلمانی‌ها علیه دولت روسیه و انگلیس
۲۴۸. کدام طبقه اجتماعی ایران، بالاترین تعداد نماینده یا وکیل را در مجلس اول عصر مشروطه داشت؟
(۱) اعیان و اشراف
(۲) اصناف و پیشه‌وران
(۳) شاهزادگان قاجار
(۴) زمین‌داران و ملاکان
۲۴۹. کدام مورد صحیح است؟
(۱) روزنامه مساوات به مدیریت سیدمحمدرضا شیرازی از روزنامه‌های انقلابی و تندرو عصر مشروطه به شمار می‌رفت.
(۲) روزنامه صوراسرافیل به مدیریت علی اکبر دهخدا در جهت تنویر افکار و آزادی‌خواهی در عصر مشروطه منتشر می‌شد.
(۳) روزنامه تربیت به مدیریت میرزا اسماعیل یکانی از روزنامه‌های مخالف جریان مشروطه‌خواهی به شمار می‌رفت.
(۴) روزنامه ملا نصرالدین به مدیریت جلیل محمدقلی‌زاده در هنگام مقاومت مردم تبریز در مقابل استبداد صغیر در تبریز منتشر می‌شد.
۲۵۰. هدف اصلی دکتر مصدق از برگزاری رفراندوم، چه بود؟
(۱) پیروزی جبهه ملی
(۲) مخالفت با آیت‌الله کاشانی
(۳) جلوگیری از کودتای شبه قانونی
(۴) تداوم دولت ملی بدون حضور مجلس

۲۱۶. گزینه ۴)

تشریح کامل و جامع گزینه ۴:

روزنامه "حشرات الارض" یکی از نشریات طنز و مصور مهمی بود که در دوره مشروطه در شهر تبریز منتشر می‌شد. این روزنامه به دلیل استفاده از زبان طنز، کاریکاتور و تصاویر بامزه، توانست در میان مردم بسیار محبوب شود. "حشرات الارض" با نقدهای اجتماعی و سیاسی خود، به یکی از ابزارهای مهم مبارزه با استبداد و ترویج اندیشه‌های آزادی‌خواهی در آن دوره تبدیل شد.

دلیل انتخاب گزینه صحیح:

- سبک طنز و استفاده از کاریکاتور: حشرات الارض با استفاده از زبان ساده و طنزآمیز و همچنین کاریکاتورهای جذاب، توانست مفاهیم پیچیده سیاسی و اجتماعی را به زبان مردم بیان کند و به همین دلیل در میان اقشار مختلف جامعه محبوبیت زیادی کسب کرد.
- انتشار در تبریز: تبریز در دوره مشروطه یکی از کانون‌های مهم مبارزات سیاسی و اجتماعی بود و نشریات زیادی در این شهر منتشر می‌شد. حشرات الارض نیز به عنوان یکی از نشریات مهم تبریز، نقش مهمی در شکل‌گیری افکار عمومی ایفا کرد.
- مضامین اجتماعی و سیاسی: این روزنامه به مسائل اجتماعی و سیاسی روز توجه ویژه‌ای داشت و با زبان طنز به نقد آن‌ها می‌پرداخت. این ویژگی باعث شد تا حشرات الارض به یکی از ابزارهای مهم مبارزه با استبداد و ترویج اندیشه‌های آزادی‌خواهی تبدیل شود.

تجزیه و تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست:

- گزینه ۱: ریشخند: این گزینه به عنوان یک نشریه طنز شناخته می‌شود، اما به دوره مشروطه و شهر تبریز اختصاص ندارد.
- گزینه ۲: ملاعمو: این گزینه نیز یک شخصیت طنزآمیز است که در داستان‌ها و اشعار فارسی به کار می‌رود، اما به عنوان نام یک روزنامه شناخته نمی‌شود.
- گزینه ۳: ملا نصرالدین: ملا نصرالدین یک شخصیت طنزآمیز قزاق بود که داستان‌های او در بسیاری از کشورهای آسیایی و اروپایی منتشر می‌شد. اگرچه شخصیت ملا نصرالدین در ایران نیز محبوب بود، اما روزنامه‌ای با این نام در دوره مشروطه در تبریز منتشر نمی‌شد.

نکات کلیدی:

- نقش مطبوعات در انقلاب مشروطه: مطبوعات در دوره مشروطه نقش بسیار مهمی در آگاه‌سازی مردم، ترویج اندیشه‌های آزادی‌خواهی و مبارزه با استبداد داشتند.
- طنز به عنوان ابزاری برای مبارزه: طنز در دوره مشروطه به عنوان یک ابزار قدرتمند برای نقد وضع موجود و مبارزه با استبداد مورد استفاده قرار می‌گرفت.
- تبریز به عنوان کانون مبارزات مشروطه: تبریز یکی از مهم‌ترین شهرهای ایران در دوره مشروطه بود و نقش مهمی در پیروزی انقلاب مشروطه ایفا کرد.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:

روزنامه "حشرات الارض" به عنوان یکی از نشریات طنز و مصور مهم دوره مشروطه در تبریز، نقش مهمی در شکل‌گیری افکار عمومی و مبارزه با استبداد ایفا کرد. استفاده از زبان طنز، کاریکاتور و تصاویر بامزه، باعث شد تا این روزنامه در میان مردم بسیار محبوب شود و به یکی از ابزارهای مهم مبارزه با استبداد و ترویج اندیشه‌های آزادی‌خواهی تبدیل شود.

۲۱۷. گزینه ۴)

تشریح کامل و جامع گزینه ۴:

- سلطان‌العلمای خراسانی یکی از چهره‌های برجسته و تاثیرگذار در نهضت مشروطه ایران بود. او به عنوان مدیر مسئول روزنامه‌ی روح‌القدس شناخته می‌شود.
- روزنامه‌ی روح‌القدس یکی از تندترین و رادیکال‌ترین روزنامه‌های مشروطه بود که با نقدهای تند و بی‌امان خود به حکومت و مخالفان مشروطه، خشم بسیاری را برانگیخت.
- سلطان‌العلمای خراسانی به دلیل مواضع رادیکال و انتقادات تندش از حکومت، سرانجام توسط محمدعلی‌شاه قاجار دستگیر و اعدام شد. اعدام او یکی از نقاط سیاه تاریخ مشروطه ایران محسوب می‌شود.

دلیل انتخاب گزینه صحیح:

- روح‌القدس و سلطان‌العلمای خراسانی: ارتباط مستقیم و غیرقابل انکاری بین این دو وجود دارد. روح‌القدس به عنوان تریبون سلطان‌العلمای خراسانی شناخته می‌شد و او از طریق این روزنامه، نظرات و انتقادات تند خود را منتشر می‌کرد.
- مواضع رادیکال و انتقادات تند: سلطان‌العلمای خراسانی به دلیل مواضع رادیکال و انتقادات تندش از حکومت، یکی از چهره‌های اصلی مورد غضب محمدعلی‌شاه بود.
- اعدام به دست محمدعلی‌شاه: اعدام سلطان‌العلمای خراسانی به دستور مستقیم محمدعلی‌شاه صورت گرفت و این نشان از اهمیت و تاثیرگذاری او در نهضت مشروطه دارد.

تجزیه و تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست:

- **گزینه ۱: ملک‌المتکلمین:** اگرچه ملک‌المتکلمین نیز از چهره‌های مشروطه بود و مقالات انتقادی می‌نوشت، اما او به اندازه سلطان‌العلمای خراسانی رادیکال نبود و نقش مستقیمی در روزنامه‌ی روح‌القدس نداشت.
 - **گزینه ۲: میرزا جهانگیرخان:** میرزا جهانگیرخان سردبیر روزنامه‌ی صور اسرافیل بود که گرچه روزنامه‌ای مشروطه‌خواه بود، اما به اندازه روح‌القدس رادیکال نبود و میرزا جهانگیرخان نیز اعدام نشد.
 - **گزینه ۳: سیدجمال‌الدین واعظ:** سیدجمال‌الدین واعظ یکی از روحانیون مشروطه‌خواه بود، اما او به اندازه سلطان‌العلمای خراسانی شناخته شده نیست و نقش مستقیمی در روزنامه‌ی روح‌القدس نداشت.
- نکات کلیدی:**

- **نقش مطبوعات در مشروطه:** مطبوعات در دوران مشروطه نقش بسیار مهمی در آگاه‌سازی مردم و مبارزه با استبداد داشتند.
 - **رادیکالیسم در مشروطه:** برخی از مشروطه‌خواهان مانند سلطان‌العلمای خراسانی مواضع رادیکال‌تری داشتند و با انتقادات تند خود به حکومت، به دنبال تغییرات بنیادین بودند.
 - **سرکوب مشروطه:** محمدعلی‌شاه با سرکوب شدید مخالفان مشروطه، بسیاری از چهره‌های برجسته این نهضت را به شهادت رساند.
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:**
- سلطان‌العلمای خراسانی به عنوان مدیر مسئول روزنامه‌ی روح‌القدس و یکی از چهره‌های رادیکال مشروطه، به دلیل انتقادات تندش از حکومت، توسط محمدعلی‌شاه اعدام شد. اعدام او نشان از اهمیت نقش مطبوعات در مشروطه و همچنین سرکوب شدید مخالفان توسط حکومت دارد.
- گزینه ۳. ۲۱۸

تشریح کامل و جامع گزینه ۳:

روزنامه‌ی **مردم** یکی از نشریات مهم و تأثیرگذار در دوران پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بود که توسط سیدضیاءالدین طباطبایی تأسیس شد. این روزنامه به عنوان ارگان اصلی حزب وطن، دیدگاه‌ها و سیاست‌های این حزب را منعکس می‌کرد. روزنامه‌ی مردم با رویکردی ملی‌گرایانه و ضدکمونیستی، به دنبال ایجاد یک ایران قوی و مستقل بود.

دلیل انتخاب گزینه صحیح:

- **تأسیس توسط سیدضیاءالدین طباطبایی:** سیدضیاءالدین طباطبایی یکی از چهره‌های اصلی کودتای ۲۸ مرداد و بنیانگذار حزب وطن بود. طبیعی است که وی روزنامه‌ای را به عنوان ارگان حزب خود تأسیس کند تا دیدگاه‌هایش را بهتر منتشر کند.
- **نامگذاری با عنوان "مردم":** انتخاب نام "مردم" برای این روزنامه نشان از آن دارد که سیدضیاءالدین طباطبایی به دنبال جلب حمایت توده‌های مردم بوده و می‌خواسته روزنامه‌ای مردمی داشته باشد.
- **رویکرد ملی‌گرایانه و ضدکمونیستی:** این رویکرد که در سیاست‌های حزب وطن و در مقالات روزنامه‌ی مردم به وضوح دیده می‌شود، با شرایط سیاسی ایران در آن دوره همخوانی داشت.

تجزیه و تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست:

- **گزینه ۱: اقیانوس:** این نام برای یک روزنامه سیاسی چندان مناسب به نظر نمی‌رسد و ارتباط مستقیمی با حزب وطن و سیدضیاءالدین طباطبایی ندارد.
- **گزینه ۲: رعد:** اگرچه نام "رعد" ممکن است تداعی گر قدرت و اقتدار باشد، اما ارتباط مستقیمی با حزب وطن و سیدضیاءالدین طباطبایی ندارد.
- **گزینه ۴: امروز و فردا:** این نام اگرچه کلی و عمومی است، اما ارتباط مستقیمی با حزب وطن و سیدضیاءالدین طباطبایی ندارد و به عنوان نام یک روزنامه‌ی سیاسی با رویکرد مشخص، چندان مناسب نیست.

نکات کلیدی:

- **نقش مطبوعات در سیاست:** در دوران پهلوی، مطبوعات نقش بسیار مهمی در شکل‌دهی افکار عمومی و حمایت از سیاست‌های حکومت یا مخالفت با آن‌ها داشتند.
- **حزب وطن و سیدضیاءالدین طباطبایی:** حزب وطن یکی از احزاب مهم سیاسی در ایران پس از کودتای ۲۸ مرداد بود که توسط سیدضیاءالدین طباطبایی تأسیس شد.
- **رویکرد ملی‌گرای و ضدکمونیسم:** این رویکرد یکی از ویژگی‌های بارز سیاست‌های حزب وطن و روزنامه‌ی مردم بود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:

روزنامه‌ی مردم به عنوان ارگان رسمی حزب وطن و به ابتکار سیدضیاءالدین طباطبایی تأسیس شد. این روزنامه با رویکردی ملی‌گرایانه و ضدکمونیستی، به دنبال ایجاد یک ایران قوی و مستقل بود. نامگذاری این روزنامه با عنوان "مردم" نشان از آن دارد که سیدضیاءالدین طباطبایی به دنبال جلب حمایت توده‌های مردم بوده است.

۲۱۹. گزینه ۲)

تشریح کامل و جامع گزینه ۲:

در انتخابات مجلس اول عصر مشروطه، به منظور تضمین حضور اقشار ثروتمند و با نفوذ در مجلس و همچنین اطمینان از وفاداری نمایندگان به منافع این گروه‌ها، شرط دارا بودن حداقل میزان ثروت و دارایی برای شرکت در انتخابات و انتخاب شدن تعیین شد. این شرط به طور خاص متوجه گروه‌های مالکان و فلاخان، تجار و اصناف بود.

دلیل انتخاب گزینه صحیح:

- تضمین حضور طبقات مرفه: هدف اصلی از تعیین این شرط، تضمین حضور نمایندگانی از طبقات مرفه مانند مالکان، تجار و اصناف در مجلس بود. این گروه‌ها به دلیل دارایی و نفوذی که داشتند، می‌توانستند بر تصمیمات مجلس تأثیرگذار باشند.
- تثبیت نظام مالکیت: با تعیین این شرط، نظام مالکیت زمین و ثروت در ایران تقویت شد و از تغییرات اساسی در ساختار اقتصادی و اجتماعی جلوگیری شد.
- محدودیت مشارکت سایر اقشار: این شرط به طور ضمنی مشارکت اقشار کم‌درآمد و محروم جامعه را در انتخابات محدود می‌کرد و از حضور گسترده آن‌ها در مجلس جلوگیری می‌کرد.

تجزیه و تحلیل و نقد گزینه‌های نادرست:

- گزینه ۱: علما و طلاب مالکان، تجار: اگرچه علما و طلاب نیز در مشروطه نقش مهمی داشتند، اما شرط دارایی بیشتر متوجه مالکان، تجار و اصناف بود.
- گزینه ۳: شاهزادگان قاجار، علما اعیان و اشراف: این گزینه شامل برخی از گروه‌های هدف شرط دارایی می‌شود، اما همه گروه‌ها را در بر نمی‌گیرد.
- گزینه ۴: شاهزادگان قاجار، اعیان و اشراف، اصناف: این گزینه نیز مانند گزینه قبلی، برخی از گروه‌های هدف را شامل می‌شود، اما همه آن‌ها را در بر نمی‌گیرد.

نکات کلیدی:

- مشروطه و طبقات اجتماعی: مشروطه در ایران به صورت یک انقلاب از بالا آغاز شد و بیشتر به نفع طبقات مرفه و زمین‌داران بود.
- شرط دارایی و محدودیت مشارکت: تعیین شرط دارایی برای شرکت در انتخابات، یکی از موانع اصلی بر سر راه مشارکت گسترده مردم در تصمیم‌گیری‌های سیاسی بود.
- تضمین منافع طبقات حاکم: این شرط به منظور حفظ و تثبیت موقعیت طبقات حاکم و جلوگیری از تغییرات بنیادین در ساختار قدرت تعیین شد.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:

در انتخابات مجلس اول عصر مشروطه، به منظور تضمین حضور طبقات مرفه و با نفوذ در مجلس، شرط دارا بودن حداقل میزان ثروت و دارایی برای شرکت در انتخابات و انتخاب شدن تعیین شد. این شرط به طور خاص متوجه گروه‌های مالکان و فلاخان، تجار و اصناف بود و مشارکت سایر اقشار جامعه را محدود می‌کرد. این تصمیم نشان می‌دهد که مشروطه در ایران به صورت یک انقلاب از بالا آغاز شد و بیشتر به نفع طبقات مرفه بود.

۲۲۰. گزینه ۴)

تشریح کامل گزینه صحیح

پس از پایان جنگ جهانی دوم، سازمان ملل متحد به عنوان یک نهاد بین‌المللی جدید تأسیس شد. یکی از مهم‌ترین اهداف این سازمان، حفظ صلح و امنیت بین‌المللی بود. در این راستا، بسیاری از مسائل و اختلافات بین‌المللی به سازمان ملل ارجاع داده می‌شد تا با گفتگو و همکاری، راه حل‌های مسالمت‌آمیزی برای آن‌ها پیدا شود.

مسئله آذربایجان ایران پس از جنگ جهانی دوم، به دلیل حساسیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، بلافاصله به یکی از موضوعات مهم در دستور کار سازمان ملل تبدیل شد. این مسئله به دلیل حضور نیروهای شوروی در آذربایجان و ادعاهای جدایی‌طلبانه برخی گروه‌ها، پتانسیل ایجاد تنش و درگیری در منطقه را داشت. لذا، توجه جهانی به این مسئله به دلیل اهمیت حفظ صلح و امنیت در منطقه و جهان بود.

تجزیه و تحلیل و نقد گزینه صحیح

انتخاب گزینه ۴ به عنوان پاسخ صحیح، نشان‌دهنده درک عمیق از نقش سازمان ملل متحد در نظام بین‌المللی پس از جنگ جهانی دوم و اهمیت مسئله آذربایجان ایران در آن دوره است. این گزینه به خوبی بیان می‌کند که توجه جهانی به این مسئله نه تنها به دلیل عوامل منطقه‌ای و قدرت‌های بزرگ، بلکه به دلیل مکانیسم‌های جدیدی بود که در سطح بین‌المللی برای حل اختلافات ایجاد شده بود.

دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر

۱. گزینه ۱ (مجاورت آذربایجان با مرزهای اتحاد شوروی): اگرچه مجاورت آذربایجان با اتحاد شوروی یکی از عوامل مهم در پیچیدگی این مسئله بود، اما به تنهایی نمی‌تواند دلیل اصلی توجه جهانی را توضیح دهد. بسیاری از مناطق جهان در مجاورت مرزهای قدرت‌های بزرگ قرار داشتند، اما همه آن‌ها به موضوعی مهم در سطح بین‌المللی تبدیل نشدند.
۲. گزینه ۲ (فشار انگلستان، آمریکا و فرانسه بر شوروی با هدف تخلیه آذربایجان): اگرچه قدرت‌های غربی به دنبال محدود کردن نفوذ شوروی در منطقه بودند، اما فشار آن‌ها بر شوروی برای تخلیه آذربایجان، تنها یکی از ابعاد این مسئله بود. توجه جهانی به این مسئله فراتر از رقابت‌های بین‌المللی بود.

۳. گزینه ۳ (به علت اقدامات ایران در خلال جنگ جهانی دوم در جهت کمک به متفقین): اقدامات ایران در جنگ جهانی دوم، اگرچه ممکن است بر روابط ایران با قدرت‌های بزرگ تأثیر گذاشته باشد، اما نمی‌تواند دلیل اصلی توجه جهانی به مسئله آذربایجان پس از جنگ باشد.

نکات کلیدی و جمع‌بندی

- نقش سازمان ملل متحد: سازمان ملل متحد به عنوان یک نهاد بین‌المللی جدید، نقش مهمی در حل و فصل اختلافات بین‌المللی ایفا کرد.
- اهمیت مسئله آذربایجان: مسئله آذربایجان به دلیل موقعیت جغرافیایی حساس و تنش‌های منطقه‌ای، به یکی از نخستین موضوعات مهم در دستور کار سازمان ملل تبدیل شد.
- توجه جهانی: توجه جهانی به این مسئله نشان‌دهنده اهمیت حفظ صلح و امنیت در سطح بین‌المللی بود.

نتیجه‌گیری:

علت اصلی توجه نمایندگان کلیه دول، مطبوعات و افکار عمومی جهان به مسئله آذربایجان ایران پس از پایان جنگ جهانی دوم، قرار گرفتن این مسئله در دستور کار سازمان ملل متحد به عنوان یک نهاد بین‌المللی جدید بود. این مسئله به دلیل پتانسیل ایجاد تنش و درگیری در منطقه، اهمیت فراوانی برای حفظ صلح و امنیت جهانی داشت.

۲۲۱. گزینه ۱)

تشریح کامل گزینه صحیح

تلجیه در اصطلاح حقوقی و تاریخی، به معنای واگذاری ملک یا زمین خود به دیگری به صورت موقت یا دائم در مقابل دریافت حمایت و پشتیبانی است. فردی که ملک خود را تلجیه می‌دهد، معمولاً به دلیل ضعف اقتصادی، تهدیدات خارجی یا داخلی، یا برای حفظ مالکیت خود در مقابل مدعیان دیگر، دست به این کار می‌زند.

گزینه اول به طور کامل مفهوم تلجیه را بیان می‌کند. مالک ضعیف با واگذاری ملک خود به یک مالک قوی، در واقع از قدرت و نفوذ او برای محافظت از دارایی خود استفاده می‌کند. این عمل در طول تاریخ، خصوصاً در دوره‌های بی‌ثباتی و ناامنی، بسیار رایج بوده است.

تجزیه و تحلیل و نقد گزینه صحیح

انتخاب گزینه اول به عنوان پاسخ صحیح، نشان‌دهر درک عمیق از مفهوم تلجیه و تطبیق آن با شرایط تاریخی و اجتماعی است. این گزینه به طور دقیق و روشن، رابطه بین دو طرف معامله تلجیه (مالک ضعیف و مالک قوی) و هدف اصلی این عمل را بیان می‌کند.

دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر

۲. پناهندگی افراد یک قبیله شکست خورده به فاتحان: این گزینه به مفهوم پناهندگی و موالات اشاره دارد که با تلجیه تفاوت دارد. در تلجیه، موضوع اصلی واگذاری ملک است، در حالی که در پناهندگی، افراد برای حفظ جان خود به گروه دیگری پناه می‌برند.

۳. قرارداد اجاره زمین توسط زارع براساس پنج عامل تولید کشاورزی در ایران: این گزینه به قرارداد اجاره زمین و عوامل مؤثر بر آن اشاره دارد که با مفهوم تلجیه ارتباط مستقیمی ندارد. تلجیه بیشتر به واگذاری مالکیت یا تصرف زمین مربوط می‌شود تا اجاره آن.

۴. واگذاری سرمایه توسط زمین‌دار به زارع اجاره کار برای کشت محصول و سلف خری مالک: این گزینه به نوعی رابطه اقتصادی بین زمین‌دار و زارع اشاره دارد که در آن زمین‌دار سرمایه لازم برای کشت را در اختیار زارع قرار می‌دهد. این رابطه با تلجیه تفاوت دارد، زیرا در تلجیه، مالکیت زمین منتقل می‌شود، در حالی که در این گزینه، مالکیت زمین همچنان دست زمین‌دار باقی می‌ماند.

نکات کلیدی و جمع‌بندی

- تلجیه: واگذاری ملک یا زمین به دیگری به صورت موقت یا دائم در مقابل دریافت حمایت و پشتیبانی.
- هدف از تلجیه: حفظ مالکیت، محافظت از دارایی در برابر تهدیدات، بهره‌مندی از قدرت و نفوذ فرد قوی‌تر.
- تفاوت تلجیه با مفاهیم دیگر: پناهندگی، اجاره زمین، قراردادهای اقتصادی.

نتیجه‌گیری:

گزینه اول به دلیل تطابق کامل با تعریف تلجیه و بیان دقیق رابطه بین دو طرف معامله، به عنوان پاسخ صحیح انتخاب شده است. سایر گزینه‌ها به مفاهیم دیگری اشاره دارند که با مفهوم تلجیه ارتباط مستقیمی ندارند.

۲۲۲. گزینه ۱)

تشریح کامل گزینه صحیح

اقطاع نظامی در عهد سلجوقیان به زمینی اطلاق می‌شد که در مقابل خدمات نظامی به یک فرد یا گروهی اعطا می‌شد. این اقطاع‌ها معمولاً به عنوان پاداش برای شجاعت و وفاداری در جنگ‌ها به سربازان و فرماندهان داده می‌شد. به دلیل اهمیت این اقطاع‌ها در تأمین نیروی نظامی سلجوقیان و ارتباط مستقیم آن‌ها با خدمات نظامی، به آن‌ها «نان پاره» یا «نانپاره» می‌گفتند؛ زیرا این اقطاع‌ها به نوعی نان‌آور و منبع درآمد اصلی دریافت‌کننده بودند و او را قادر می‌ساخت تا به وظایف نظامی خود ادامه دهد.

دلیل انتخاب گزینه صحیح

- ارتباط مستقیم با خدمات نظامی: اقطاع‌های نظامی به طور مستقیم به ارائه خدمات نظامی گره خورده بودند. دریافت کنندگان این اقطاع‌ها موظف بودند در جنگ‌ها شرکت کنند و به فرماندهان خود وفادار باشند.
 - اهمیت استراتژیک: اقطاع‌های نظامی نقش بسیار مهمی در تأمین نیروی نظامی سلجوقیان و حفظ نظم و امنیت در قلمرو آن‌ها ایفا می‌کردند.
 - ماهیت پاداشی: اقطاع‌های نظامی به عنوان پاداش برای خدمات نظامی اعطا می‌شدند و به همین دلیل، انگیزه‌ای قوی برای سربازان ایجاد می‌کرد تا به وظایف خود به خوبی عمل کنند.
 - نامگذاری: نامگذاری این اقطاع‌ها به «نان پاره» یا «نانپاره» به دلیل ارتباط مستقیم آن‌ها با درآمد و تأمین معاش دریافت کنندگان بوده است.
- دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر**
- دیوانی: اقطاع‌های دیوانی به اقطاع‌هایی اطلاق می‌شد که به مقامات دولتی و دیوانی اعطا می‌شد و ارتباط مستقیمی با خدمات نظامی نداشت.
 - شخصی: اقطاع‌های شخصی اقطاع‌هایی بودند که به صورت مستقیم از سوی سلطان به افراد مورد اعتماد و وفادار خود اعطا می‌شد و لزوماً به خدمات نظامی مرتبط نبودند.
 - سلطانی: اقطاع‌های سلطانی به اقطاع‌هایی اطلاق می‌شد که به طور مستقیم تحت کنترل سلطان بودند و معمولاً اراضی حاصلخیز و پرجمعیتی بودند. این اقطاع‌ها برای تأمین هزینه‌های دولت و دربار سلطنتی استفاده می‌شدند.

نکات کلیدی

- اقطاع: به معنای بخشیدن زمین به فردی در مقابل ارائه خدمات خاص است.
- انواع اقطاع در عهد سلجوقیان: نظامی، دیوانی، شخصی، سلطانی.
- اهمیت اقطاع نظامی: تأمین نیروی نظامی، حفظ نظم و امنیت.
- نامگذاری اقطاع نظامی: نان پاره یا نانپاره به دلیل ارتباط با درآمد و تأمین معاش.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در عهد سلجوقیان، اقطاع نظامی به عنوان مهم‌ترین ابزار برای تأمین نیروی نظامی و حفظ نظم و امنیت قلمرو سلجوقیان به کار می‌رفت. این اقطاع‌ها به دلیل ارتباط مستقیم با خدمات نظامی و اهمیت آن‌ها در تأمین معاش دریافت کنندگان، به «نان پاره» یا «نانپاره» معروف بودند. در حالی که انواع دیگر اقطاع نیز وجود داشت، اما اقطاع نظامی به دلیل ویژگی‌های خاص خود، از اهمیت بیشتری برخوردار بود.

۲۲۳. گزینه ۴

تشریح کامل گزینه صحیح

شکست روسیه از ژاپن در جنگ ۱۹۰۵ یکی از مهم‌ترین عوامل خارجی مؤثر در پیروزی انقلاب مشروطیت ایران بود. این شکست نشان داد که قدرت‌های بزرگ لزوماً شکست‌ناپذیر نیستند و این مسئله به طور قابل توجهی به روحیه ملی‌گرای و آزادی‌خواهی در ایران دامن زد.

دلایل تأثیر این رویداد بر انقلاب مشروطیت:

- تضعیف موقعیت روسیه در ایران: روسیه در آن زمان نفوذ قابل توجهی در ایران داشت و یکی از حامیان اصلی حکومت استبدادی قاجار بود. شکست در برابر ژاپن، موقعیت روسیه را تضعیف کرده و موجب کاهش حمایت‌های این کشور از حکومت قاجار شد.
- افزایش روحیه مقاومت: شکست روسیه، به ایرانیان نشان داد که می‌توان در برابر قدرت‌های بزرگ ایستاد و به پیروزی رسید. این مسئله به طور قابل توجهی به روحیه مقاومت و مبارزه در میان مردم ایران دامن زد.
- تقویت جنبش مشروطه: شکست روسیه، بهانه‌ای برای مخالفان حکومت قاجار فراهم کرد تا با قدرت بیشتری به مبارزه بپردازند. آن‌ها با اشاره به شکست روسیه، ضعف حکومت قاجار را به رخ کشیدند و خواستار تغییر نظام سیاسی شدند.
- تغییر موازنه قدرت‌های خارجی: شکست روسیه، موازنه قدرت‌های خارجی در منطقه را تغییر داد و به رقابت بین انگلستان و روسیه بر سر ایران دامن زد. این رقابت، هرچند به نفع انقلاب مشروطه نبود، اما به طور غیرمستقیم به تضعیف حکومت قاجار کمک کرد.

دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر

- استقلال هند و مصر: این دو رویداد اگرچه در تحولات منطقه‌ای تأثیرگذار بودند، اما ارتباط مستقیمی با انقلاب مشروطیت ایران نداشتند. فاصله جغرافیایی و تفاوت‌های فرهنگی و تاریخی، باعث شد تا تأثیر این رویدادها بر ایران محدود باشد.
- انقلاب ترکان جوان: این انقلاب پس از انقلاب مشروطیت ایران رخ داد و بنابراین نمی‌تواند به عنوان یکی از عوامل خارجی مؤثر در پیروزی این انقلاب در نظر گرفته شود.

نکات کلیدی

- نقش قدرت‌های خارجی در انقلاب مشروطیت: قدرت‌های خارجی، به ویژه روسیه و انگلیس، نقش مهمی در تحولات ایران در دوره قاجار داشتند.
- تأثیر شکست روسیه بر ایران: این شکست، به طور مستقیم و غیرمستقیم بر روند انقلاب مشروطیت تأثیر گذاشت.

- روحیه ملی‌گرایی و آزادی‌خواهی: این دو عامل، موتور محرک انقلاب مشروطیت بودند و شکست روسیه به تقویت آن‌ها کمک کرد.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

شکست روسیه از ژاپن، با تضعیف موقعیت روسیه در ایران، افزایش روحیه مقاومت در میان مردم، تقویت جنبش مشروطه و تغییر موازنه قدرت‌های خارجی، نقش مهمی در پیروزی انقلاب مشروطیت ایران ایفا کرد. این رویداد نشان داد که حتی قدرت‌های بزرگ نیز شکست‌ناپذیر نیستند و به ایرانیان امید داد تا برای دستیابی به آزادی و استقلال مبارزه کنند.

نکته: عوامل داخلی مانند نارضایتی مردم از حکومت استبدادی، نفوذ اندیشه‌های آزادی‌خواهانه و تلاش‌های روشنفکران نیز در پیروزی انقلاب مشروطیت نقش بسیار مهمی داشتند. اما شکست روسیه به عنوان یک عامل خارجی، به عنوان کاتالیزوری عمل کرد و به تسریع روند انقلاب کمک کرد.

۲۲۴. گزینه (۱)

تشریح کامل گزینه صحیح

دفتر تنظیمات یکی از آثار مهم و تأثیرگذار ملک‌خان است. این کتاب مجموعه‌ای از اندیشه‌ها و نظرات ملک‌خان درباره اصلاحات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است. او در این کتاب به بررسی وضعیت ایران در آن دوره پرداخته و راهکارهایی برای اصلاحات و پیشرفت کشور ارائه داده است. ملک‌خان، از روشنفکران و اصلاح‌طلبان برجسته‌ی ایران در قرن نوزدهم، با سفرهای متعدد به اروپا، با تمدن غرب آشنا شد و تحت تأثیر اندیشه‌های اصلاح‌طلبانه‌ی اروپایی قرار گرفت. او پس از بازگشت به ایران، تلاش کرد تا با نگارش کتاب‌هایی چون دفتر تنظیمات، اندیشه‌های اصلاح‌طلبانه‌ی خود را به جامعه ایرانی منتقل کند.

دلیل انتخاب گزینه صحیح

- مطابقت با اندیشه‌های ملک‌خان: محتوا و سبک نگارش دفتر تنظیمات با اندیشه‌ها و سبک نوشتاری ملک‌خان کاملاً همخوانی دارد.
- تأکید بر اصلاحات: ملک‌خان در این کتاب به شدت بر ضرورت اصلاحات در ایران تأکید کرده است و راهکارهایی برای بهبود وضعیت کشور ارائه داده است.
- تأثیرپذیری از اندیشه‌های غربی: دفتر تنظیمات نشان‌دهنده تأثیرپذیری عمیق ملک‌خان از اندیشه‌های اصلاح‌طلبانه‌ی اروپایی است.

دلایل نادرست بودن گزینه‌های دیگر

- آخوندزاده: اگرچه آخوندزاده نیز از روشنفکران و اصلاح‌طلبان ایرانی بود، اما بیشتر بر جنبه‌های دینی و فلسفی اصلاحات تأکید می‌کرد و کمتر به مسائل سیاسی و اجتماعی پرداخته است.
- امین‌الدوله: امین‌الدوله از سیاستمداران برجسته‌ی دوره قاجار بود و بیشتر درگیر مسائل سیاسی و اداری کشور بود. او اگرچه به اصلاحات علاقه‌مند بود، اما آثار ادبی و فلسفی قابل توجهی از خود برجای نگذاشته است.
- مستشارالدوله: مستشارالدوله نیز از سیاستمداران و روشنفکران ایرانی بود، اما آثار او بیشتر در زمینه‌های تاریخی و جغرافیایی متمرکز بود و به اندازه‌ی دفتر تنظیمات بر مسائل اجتماعی و سیاسی تأکید نمی‌کرد.

نکات کلیدی

- ملک‌خان: از روشنفکران و اصلاح‌طلبان برجسته‌ی ایران در قرن نوزدهم.
- دفتر تنظیمات: مجموعه‌ای از اندیشه‌ها و نظرات ملک‌خان درباره اصلاحات.
- تأثیرپذیری از اندیشه‌های غربی: تأثیر عمیق اندیشه‌های اصلاح‌طلبانه‌ی اروپایی بر ملک‌خان.
- تأکید بر اصلاحات: ضرورت اصلاحات در ایران و ارائه راهکارهای عملی.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

دفتر تنظیمات، اثری مهم و تأثیرگذار از ملک‌خان است که در آن به بررسی وضعیت ایران در آن دوره پرداخته و راهکارهایی برای اصلاحات و پیشرفت کشور ارائه شده است. این کتاب نشان‌دهنده اهمیت اندیشه‌های اصلاح‌طلبانه در ایران و تلاش روشنفکران برای تغییر وضعیت موجود است.

۲۲۵. گزینه (۳)

تشریح کامل گزینه صحیح

عباس میرزا نایب‌السلطنه را می‌توان یکی از نخستین پیشگامان نوگرایی در ایران دانست. او در دوران قاجاریه و در مواجهه با تهدیدات خارجی، به ویژه روسیه، به ضرورت اصلاحات و نوسازی در ایران پی برد. اقدامات و سیاست‌های عباس میرزا در حوزه‌های مختلف نظامی، اقتصادی و اجتماعی، نشان از تلاش او برای مدرن‌سازی ایران دارد.

دلایل انتخاب گزینه صحیح:

- تلاش برای نوسازی ارتش: عباس میرزا با الگوبرداری از ارتش‌های اروپایی، تلاش کرد تا ارتش ایران را نوسازی کند. او به خرید تجهیزات نظامی جدید، آموزش افسران ایرانی و ایجاد واحدهای نظامی مدرن پرداخت.
- توجه به آموزش و پرورش: او به اهمیت آموزش و پرورش پی برد و تلاش کرد تا مدارس جدیدی تأسیس کند و به آموزش علوم جدید در ایران کمک کند.